

Bài Thơ Xuân Giải Nhất cuộc Thi Thơ của Đài Phát Thanh Pháp Á Sài Gòn cách đây đúng 60 Năm

Trần Huỳnh Châu

Đó là bài thơ của Tạ Ký, nhan đề RIÊNG MỘT MÙA XUÂN CHẴNG THẤY SANG, Tết Giáp Ngọ đầu năm 1954. Tết năm ấy, tôi từ Nha Trang về nhà bà chị ở Ba Ngòi (sau này là Thị Xã Cam Ranh) ăn Tết, tối tất niên mở đài Pháp Á nghe chương trình đón Giao thừa thì được nghe công bố kết quả cuộc thi thơ xuân với giải nhất là bài thơ của Tạ Ký. Lúc đó anh Ký đang là học sinh trường Trung Học Khải Định (Quốc Học) Huế.

Năm 1952, Tạ Ký từ làng Trung Phước, Quảng Nam, thuộc vùng Việt Minh Cộng Sản kiểm soát, trốn về vùng Quốc Gia, ra Huế học ban Tú Tài. Chiến tranh đang giai đoạn quyết liệt, anh mang tâm trạng u buồn, không thấy bên nào đáng tin tưởng; một bên là chính quyền Quốc Gia với Quốc Trưởng Bảo Đại ở trong thế phải thân Pháp, một bên là Cộng Sản với đường lối khắc nghiệt, cuồng tín một chủ nghĩa ngoại lai sai lầm và lệ thuộc Liên Xô, Trung Cộng. Không nhớ giọng nào đã diễn ngâm bài thơ đêm Giao thừa năm ấy, nhưng sau đó ra Nha Trang, tôi nhận được bài thơ do Tạ Ký gửi vào, và vẫn còn thuộc lòng cho đến nay:

*Rắn ngọc đầu đi, ngựa chạy về
Giật mình, xuân nở trắng cành lê
Mười năm oán hận, ai người tỉnh
Một kiếp tôi đòi, mấy kẻ mê
Đã trót phong trần nên lối hèn
Chưa tròn sự nghiệp vội quên thề
Nửa đêm ngồi đếm xuân trên tóc
Nghe sủng giao thừa sực nhớ quê*

*Quê mẹ phương nao khói ngút ngàn
Sông dài núi thẳm ngậm ngùi than
Xuân về duyên dáng làn môi thắm
Tết đến phôi pha giấc mộng vàng
Thương nữ cười nghiêng nắng chén rượu
Vong nô hồn lạc lắng cung đàn
A ha xuân đến, à xuân đến
Riêng một mùa xuân chẳng thấy sang*

Kèm với bài thơ là một bưu phiếu. Nhờ nhận được giải thưởng, anh gửi tiền nhờ tôi trả nợ anh Bùi Luận (anh ruột Bùi Giáng), và biếu tôi một số tiền. Khi tôi trao tiền cho anh Luận, lúc ấy là giáo sư trường Võ Táth Nha Trang, anh cười ha hả "trước đây gửi tiền cho Tạ Ký là định biếu cho Ký đó chứ".

Sáu mươi năm, với bao lần dâu bể, đã nhanh chóng trôi qua. Đầu thập niên 1970, Tạ Ký còn được giải nhất về thơ, giải Văn Nghệ Tổng Thống Việt Nam, Đệ Nhị Cộng Hòa, với tập thơ Sầu Ở Lại; giải này lớn hơn giải Thơ Xuân nhiều. Tập thơ Sầu Ở Lại còn đó, bài thơ xuân còn đây, nhưng Tạ Ký đã ra người thiên cổ. Hồi ở Saigon, thỉnh thoảng gặp Bùi Giáng và Tạ Ký, nghe hai người đều thích câu thơ Vũ Hoàng Chương:

*Ta còn để lại gì không
Kìa non đá lở này sông cát bồi*

Bây giờ hai người đã nằm gần nhau trong một nghĩa trang gần Sài Gòn.
Và hai người đều có để lại văn thơ.

Trần Huỳnh Châu
California tháng chạp 2013